

## O‘RTA MAKTABLARDA MUSIQA TA’LIMIDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH

**Norjigitova Sitora Gafurona**

*Payariq tumani 77-umumiy o‘rta talim maktabi*

*Annotatsiya.* Ushbu dissertatsiyada o‘rta maktablarda musiqa ta’limini rivojlantirishda innovatsion texnologiyalarning o‘rni o‘rganiladi. Raqamli vositalar, interaktiv platformalar va multimedia resurslari yordamida o‘quvchilarning musiqiy mahoratini, ijodkorligini va milliy merosga bo‘lgan qiziqishini oshirish imkoniyatlari tahlil qilinadi. Tadqiqot innovatsion texnologiyalarning pedagogik va psixologik ta’sirlarini ham o‘rganib, ularning o‘quv jarayonidagi samaradorligini ko‘rsatadi.

*Kalit so‘zlar:* musiqa ta’limi, raqamli texnologiya, pedagogika, interaktiv o‘qitish, innovatsiya, multimedia, milliy o‘zlik, psixologik ta’sir.

### **KIRISH**

Bugungi kunda ta’lim tizimining jadal rivojlanishi musiqa ta’limida innovatsion texnologiyalarni qo‘llashni muhim omilga aylantirmoqda. An’anaviy usullar samarali bo‘lsa-da, zamonaviy raqamli vositalar – interaktiv ilovalar, virtual cholg‘ular va onlayn hamkorlik platformalari – musiqa nazariyasi va amaliyoti bilan tanishish jarayonini yanada qiziqarli va samarali qilishga yordam beradi.

*Ushbu tadqiqotning asosiy maqsadi* o‘rta maktablarda musiqa ta’limini yaxshilashda innovatsion texnologiyalarning pedagogik va psixologik ta’sirlarini tahlil qilishdir.

### ***Musiqa ta’limida texnologiyalarning roli***

Musiqa ta’limida texnologiyalarning qo‘llanilishi o‘quvchilarning bilim va ko‘nikmalarini oshirish bilan birga, ularning ijodiy qobiliyatlarini ham rivojlantiradi. Eng muhim texnologik yangiliklar quyidagilardan iborat: Raqamli ovoz stansiyalari (DAW): FL Studio, Ableton Live va GarageBand kabi dasturlar musiqa yaratish va aranjirovka qilish imkoniyatini beradi. Onlayn ta’lim platformalari: Coursera, YouTube va SmartMusic kabi saytlarda musiqa darslari, mashg‘ulotlar va amaliy topshiriqlar mavjud. Virtual cholg‘ular va MIDI texnologiyalari: Turli tovushlar va asboblarni sinab ko‘rish imkonini beradi. Sun’iy intellekt asosidagi musiqa ta’limi: O‘quvchilarga shaxsiy maslahat va tahlil qilish imkonini beradigan dasturlar. Kengaytirilgan haqiqat (AR) va virtual haqiqat (VR): O‘quvchilarga musiqa tarixi va kompozitsiya jarayonlarini interaktiv shaklda o‘rganish imkonini beradi.

### ***Innovatsion texnologiyalarning psixologik va pedagogik jihatlari***

Ta’lim psixologiyasi shuni ko‘rsatadiki, interaktiv va multimedia asosidagi ta’lim o‘quvchilarning kognitiv qobiliyatlari, motivatsiyasi va hissiy ishtirokini oshiradi. Ushbu

jarayonga ta'sir etuvchi asosiy omillarni sanab o'tsak, aqliy rivojlanish-interaktiv ta'lim xotira va musiqiy idrokni mustahkamlaydi, hissiy faollik esa o'yinlashtirilgan ta'lim va multimedia kontentlari o'quvchilarning darslarga bo'lgan qiziqishini oshiradi va yakunda hamkorlikda o'rganish-onlayn platformalar orqali guruh loyihalari va xalqaro hamkorlik imkoniyatlari yaratiladi.

## **METODOLOGIYA**

Ushbu tadqiqotda o'rta maktablarda musiqa ta'limida innovatsion texnologiyalarning samaradorligini baholash uchun foydalanilgan metodlarga so'rovnomalar va testlar-musiqa o'qituvchilari va o'quvchilarining texnologiyalardan foydalanish bo'yicha tajribalarini o'rganish, eksperimental o'qitish modellarini ishlab chiqish-texnologiyalarga asoslangan dars usullarini sinovdan o'tkazish va natijalarni baholash hamda vaziyatli tahlillar-texnologiyalarning muvaffaqiyatli integratsiya qilingan holatlarini o'rganish kiradi.

## **NATIJALAR VA TAHLIL**

Dastlabki natijalar shuni ko'rsatdiki, innovatsion texnologiyalar asosida musiqa ta'limini o'zlashtirgan o'quvchilar musiqa ta'limiga bo'lgan qiziqish va motivatsiyaning oshishi, musiqiy ijodkorlik va texnik mahoratning rivojlanishi, milliy va jahon musiqiy merosiga bo'lgan qiziqishning ortishi kabi o'zgarishlarni namoyon qilmoqda: Biroq, texnologiyalarni samarali joriy etish uchun texnik imkoniyatlar, o'qituvchilarning malakasi va o'quv dasturlariga moslashtirish kabi muammolarni hal qilish zarur.

## **XULOSA**

Musiqa ta'limini zamonaviylashtirishda innovatsion texnologiyalar muhim rol o'ynaydi. Raqamli vositalar va interaktiv platformalar yordamida o'quvchilarning o'rganish jarayoni samaraliroq, ijodiyroq va qiziqarliroq bo'lishi mumkin. Ushbu texnologiyalardan maksimal foyda olish uchun maktablarda o'qituvchilarni qayta tayyorlash, o'quv dasturlarini moslashtirish va infratuzilmani rivojlantirish lozim. Kelajakdagi tadqiqotlar texnologiyalarning uzoq muddatli ta'sirini, turli yondashuvlarning samaradorligini va musiqa ta'limida raqamli vositalarni joriy etish bo'yicha amaliy tavsiyalar ishlab chiqishni o'z ichiga olishi kerak.

### **Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:**

1. Davronova G.M. (2021) "Musiqa o'qitish metodikasi". O'quv qo'llanma. Samarqand: SamDU nashriyil, – 192 bet. Davronova G.M. (2021) "Musiqa o'qitish metodikasi". O'quv qo'llanma. Samarqand: SamDU nashriyil, – 135 bet.
2. Davronova G.M. (2024) "Individual yondashuvlar asosida musiqa o'qitish metodikasini takomillashtirish" musiqa ta'limi va san'atining bugungi globallashuv

- sharoitda milliy-ijtimoiy ahamiyati: muammo va yechimlar mavzusida konferensiya to'plami. <https://doi.org/10.5281/zenodo.14406272>
3. Davronova G.M., Rahmatova F. (2024) "Ijtimoiy faol shaxsni tarbiyalashda ommaviy tadbirlarni tashkil etishning muhim jihatlari". Ta'limning zamonaviy transformatsiyasi. <https://pedagoglar.org/03/issue/view/120>
  4. Davronova G.M. (2019) "Musika o'qitish texnologiyalari va loyihalash" o'quv qo'llanma. Toshkent. 162 bet.
  5. Шайкулов, Ш. Ш. (2021). The role of multimedia in the coverage of theoretical aspects of musicology. In Исследования молодых ученых (pp. 29-32).
  6. Davronova, G. M. (2021). Methods of teaching music. Textbook. Samarkand.
  7. Davronova, G. Z. M. (2022). Talabalarda ijodiy qobiliyatlarni takomillashtirishda hamkorlikda o'qitishning o'rni. *Oriental Renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 2(4), 763-768.
  8. Davronova, G. M. (2023). Important aspects of forming the skills of using information and communication technologies in preparing students for professional activities. *International Journal of Pedagogics*, 3(12), 132-138.
  9. Davronova, G. M. Bo' lajak musika o' qituvshilarining pedagogik faoliyatga tayyorlashda ijodiy qobiliyatlarni shakllantirishning muhim jihatlari. *Наука и общество*, 128.
  10. Israilova, S. (2022). "Ko 'k" leksemasi semantikasini yoritishda tezaurus modelidan foydalanish. *Computer linguistics: problems, solutions, prospects*, 1(1).
  11. Davronova, G. (2024). Individual yondashuvlar asosida musika o' qitish metodikasini takomillashtirish. *Nordic\_Press*, 5(0005).
  12. Davronova, G. (2022). Effective forms and methods of formation of creative ability of future music teachers through cooperation teaching technologies. *International journal of social science & interdisciplinary research* ISSN: 2277-3630 Impact factor: 8.036, 11(02), 9-13.